

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2538 โดยผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองและคะแนนความแตกต่างของทั้งสองกลุ่ม
- 3) การเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้าในการรับรู้ด้านอาชีพระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และค่า t ที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนดังกล่าว

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
นักเรียนชาย	27	52	26	52
นักเรียนหญิง	25	48	24	48
2. อายุ				
11 ปี	5	9.61	3	6
12 ปี	44	84.61	42	84
13 ปี	3	5.76	5	10

จากตารางที่ 4.1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เมื่อจำแนกตามเพศของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองนั้น พบว่าทั้งสองกลุ่มมีจำนวนนักเรียนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน
2. อายุของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณาถึงอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีอายุอยู่ระหว่าง 11-13 ปี ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และส่วนใหญ่จะมีอายุ 12 ปี
3. จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองและคะแนนความแตกต่างของทั้งสองกลุ่ม

ชนิดของ กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนคน n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		คะแนนความแตกต่าง	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{d}$	SD
กลุ่มควบคุม	52	22.61	4.94	25.78	4.27	3.17	6.32
กลุ่มทดลอง	50	22.80	5.59	30.52	6.82	7.72	8.19

จากตารางที่ 4.2 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพก่อนการทดลอง (Pretest) ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เท่ากับ 22.61 และ 22.80 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าก่อนการพัฒนารับรู้ด้านอาชีพทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีพื้นฐานเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพที่แตกต่างกัน
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพหลังการทดลอง (Posttest) ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เท่ากับ 25.78 และ 30.52 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าหลังการพัฒนารับรู้ด้านอาชีพ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้สูงขึ้น
3. เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพก่อนการทดลอง (Pretest) กับหลังการทดลอง (Posttest) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเท่ากับ 3.17 และ 7.72 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าหลังการพัฒนารับรู้ด้านอาชีพ กลุ่มทดลองซึ่งได้รับโปรแกรมกิจกรรม

แนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพอย่างชัดเจน

นอกจากการนำเสนอค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพก่อนและหลังการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ (ก่อนการทดลอง) และหลังการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ (หลังการทดลอง) รวมทั้งการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอค่าเฉลี่ยของคะแนนความก้าวหน้า (Gain Score) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รวมทั้งค่า t ที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยดังกล่าว ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความก้าวหน้าในการรับรู้ด้านอาชีพระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และค่า t ที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนดังกล่าว

ชนิดของ กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนคน n	$\bar{d}$	SD	t -value
กลุ่มควบคุม	52	3.17	6.32	3.14*
กลุ่มทดลอง	50	7.72	8.19	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความก้าวหน้าระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีค่าเท่ากับ 3.17 และ 7.72 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดังกล่าว โดยการทดสอบค่า t (t -test) พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความก้าวหน้าสูงกว่ากลุ่มควบคุม

4.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ (ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2) ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Goff (1967 อ้างถึงใน วัชร ทรัพย์มี, 2523) ที่ได้ทดลองโครงการแนะแนวอาชีพระดับประถมศึกษาในรัฐโอไฮโอ โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จัดกิจกรรมให้กับกลุ่มทดลองโดยการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องอาชีพ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น มีเจตคติต่อผู้ให้คำปรึกษาสูงขึ้น และต้องการความช่วยเหลือในการเลือกอาชีพมากขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัตยาธนาสวัสดิ์โยธิน (2538) ที่ศึกษาทดลองใช้กิจกรรมแนะแนวที่มีต่อเจตคติในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 12 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีเจตคติในอาชีพอิสระสูงขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีเจตคติในอาชีพอิสระสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพของ Sovay (1988) ซึ่งศึกษาผลของการรับรู้ด้านอาชีพที่มีต่อความรู้และทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลของการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพมีความรู้และทัศนคติในการเลือกอาชีพสูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมารีสา เครืองพนัส (2536) ที่ได้ศึกษาถึงผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าซาง อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มทดลองได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ ส่วนกลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบปกติเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนสูงขึ้นในผลการวิจัยนั้นเป็นเพราะการเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีอายุ 12 ปี (จากตาราง 4.1) ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เหมาะสมกับการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนข้อเสนอแนะของ วัชร ทรัพย์มี (2523), อารง บัวศรี (2528), อาภา ถนิตข่าง (2530) และรวีวรรณ ชินะตระกูล (2537) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในระดับประถมศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

ในระดับประถมศึกษาควรมุ่งเน้นการใช้กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิด ความสนใจ เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมบทบาทสมมติ การออกไปสำรวจ การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ให้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาส สัมผัสอาชีพใกล้เคียงตัวก่อนแล้วจึงขยายออกกว้างตามลำดับ ซึ่งโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมบทบาทสมมติ การสำรวจ การสัมภาษณ์ ฯลฯ เป็นการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความสนใจ จึงมีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพ สูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างชัดเจน

ผลจากโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพทั้ง 8 โปรแกรมที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นชี้ให้เห็นว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สังเกตได้จากผลสรุปหลังจากการที่นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้าน อาชีพในแต่ละครั้งนั้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาการรับรู้ด้าน อาชีพ มีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำงานและมีการเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าร่วม กิจกรรม นอกจากนี้ในครั้งสุดท้ายที่เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนยังได้ร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้ รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งครอบคลุมตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน (รายละเอียด ในภาคผนวกสรุปการประเมินผลโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ) ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติเรื่องอาชีพนั้นถึงแม้ว่าจะมีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพเพิ่มขึ้นบ้าง แต่เป็นการเพิ่มขึ้นที่น้อยกว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ ด้านอาชีพ เมื่อสังเกตผลจากการสอนในแต่ละครั้ง (รายละเอียดในภาคผนวกสรุปการประเมินผล แผนการสอนแบบปกติเรื่องอาชีพ) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติจะมีลักษณะที่เฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น ไม่มีปฏิกิริยา ได้ตอบกับผู้วิจัยทั้งที่เป็นเนื้อหาเดียวกับโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้าน อาชีพ และในการสอนครั้งสุดท้าย นักเรียนให้ข้อเสนอแนะว่าอยากให้จัดการเรียนการสอน เหมือนกับกลุ่มทดลอง นอกจากนี้นักเรียนยังสรุปความรู้หรือประโยชน์ที่ได้รับได้น้อยกว่านักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ จากสาเหตุต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงนี้ จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ